

Groot, groter, toekomstvisie

Platform Melkgeitenhouderij en Wilma Wolters

Afgelopen maanden heeft het Platform Melkgeitenhouderij de geitenhouders middels discussie-avonden willen laten meedenken over de toekomstvisie die het heeft opgesteld voor de sector. Nu zijn werkgroepen bezig om voorstellen te maken op basis van de feedback. Deze voorstellen zullen dit najaar met de achterbannen worden besproken. Het eerste aandachtspunt is: schaalgrootte.

Het Platform Melkgeitenhouderij realiseert zich, zeker na de discussieavonden die het voor geitenhouders heeft gehouden, dat het niet mee zal vallen om alle ambities uit de ketenvisie te realiseren. En ook dat het niet eenvoudig is om iedereen op één lijn te krijgen. Hoewel dat misschien ook niet hoeft; diversiteit is een kracht van de sector. Wel is het zoeken naar een aantal basisvoorwaarden waaraan een geitenbedrijf dient te voldoen, om zo te streven naar een goede toekomst voor iedereen in de sector.

Gedreven door maatschappij

Een van de actiepunten uit de ketenvisie waarmee nu een start wordt gemaakt is: ontwikkel

een visie op schaalgrootte en groei. Niet dat dat door geitenhouders en periferie als meest urgent wordt gezien, maar omdat de meest dringende vragen die vanuit politiek en maatschappij aan de sector gesteld worden, betrekking hebben op schaalvergroting en het reguleren daarvan. Dit betreft schaalgrootte van zowel de totale sector als van de individuele bedrijven. "Een moeilijk punt", vindt LTO-vakgroepvoorzitter Jos Tolboom. "Omdat je weet dat hier grote verschillen van inzicht over bestaan, zowel tussen boeren onderling, bij leveranciers en afnemers als bij buitenstaanders."

Nu is de geitenzuivelketen gegroeid op basis van de groeiende vraag naar producten met geitenzuivel. Is regulering dan wel gewenst? Niet per se, vindt het Platform Melkgeitenhouderij. Zij denkt dat groei niet negatief is. Ten eerste inderdaad omdat de groei invulling geeft aan een toenemende vraag. Ten tweede omdat een grotere sector het gemakkelijker maakt om ambities waar te maken en uitdagingen op te pakken. Tolboom: "Voor het opzetten van bijvoorbeeld scholing en zoönosebestrijdingprogramma's, en voor het doen van onderzoek, heb je een bepaald volume en een hoeveelheid geld nodig." Wel vindt het Platform het nodig om randvoorwaarden te stellen aan verdere groei van de geitenzuivelketen. In de grote sectoren vindt regulering plaats via fosfaatrechten en dierrechten, en dat acht het Platform niet direct wenselijk. "Het optuigen en onderhouden van zo'n systeem is tijdrovend en wellicht ook kostbaar. Je creëert gemakkelijk knelgevallen. Voor starters en bedrijfsopvolgers kan dit extra kosten opleveren", aldus Tolboom. Maar door het moment van randvoorwaarden hoopt het platform dat de mogelijk negatieve gevolgen van een grotere keten, met name op het gebied van mest,

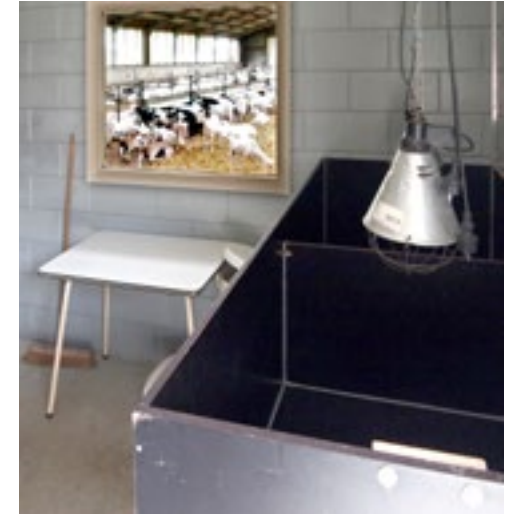
tijdig worden herkend en te kunnen voorkomen dat dit problemen geeft. De randvoorwaarden die het platform noemt:

1. De markt bepaalt de groeiruimte.
2. De sector werkt aan het sluiten van regionale kringlopen van nutriënten. Hoe daar praktisch een invulling aan kan worden gegeven, moet nog besproken worden met de sector, zegt Tolboom. "Wellicht zijn er in de markt ook kansen om hier meerwaarde mee te creëren, dit moeten we onderzoeken."
3. Voer bestaat uit ruwvoer en restproducten van levensmiddelen. Gebruik van voedermiddelen die ook geschikt zijn voor humane consumptie wordt tot een minimum beperkt. (Dit is nu al heel beperkt en ook hiervoor geldt: er zal nog besproken worden hoe hier duiding aan wordt gegeven.)
4. De sector bewaakt het fosfaatplafond. De melkgeiten-, schapen-, paarden-, nertsen-,

kunnen", stelt Tolboom. "Aspecten zoals mededinging, ontwijkgedrag, geen sluitend mechanisme, handhavingsproblemen en ervaringen in andere sectoren leiden tot de conclusie dat deze vorm een onrealistisch scenario is. Afdwingen kan alleen via de wet."

Individuele bedrijven

Dan het reguleren van het aantal geiten op een locatie. Daarbij is de maatschappelijke acceptatie leidend, stelt het platform, want goed onderbouwde argumenten waarom volksgezondheid en zoönosen, dierziekten, geur, ammoniak en dierenwelzijn minder goed te borgen zouden zijn op grote bedrijven dan op kleine, zijn er niet. Er kan op basis van argumenten dus geen voorkeur worden uitgesproken voor een bepaalde omvang van locaties. Om maatschappelijke acceptatie te verdienen

In de toekomstvisie draait het om gezond. Gezonde omgeving, gezonde dieren en ook gezonde producten en gezonde mensen.

Groei is niet negatief, maar randvoorwaarden zijn nodig

en konijnenhouderij vormen samen de categorie overige sectoren met betrekking tot fosfaatproductie. Dit plafond omvat zo'n 10 miljoen kg, nu zitten we op circa 8 miljoen kg waarvan 2 miljoen kg geitenfosfaat. Individuele geitenhouders kunnen dit plafond overigens niet bewaken, LTO zal moeten attenderen als we in de buurt van het plafond komen en de overheid oproepen om tijdig maatregelen te nemen.

5. Bij regulering van een sector moet de juridische haalbaarheid realistisch zijn. Er zijn twee opties om regulering te kunnen afdwingen: a. via publieke wet- en regelgeving. Het ministerie van LNV heeft eerder aangegeven dat er op dit moment geen argumenten zijn om de melkgeitensector te reguleren. b. via private maatregelen. "Maar het is onrealistisch dat we dit zelf

heeft het platform de volgende punten opgesteld:

1. De gezondheid van omwonenden staat niet ter discussie. Zoönosen worden actief gemonitord en waar nodig bestreden. Hoe dit invulling krijgt, moet nog besproken worden.
2. Emissies van geur en ammoniak worden waar mogelijk en waar nodig beperkt, zonder afbreuk te doen aan het open karakter van geitenstallen. Het ministerie van LNV heeft inmiddels 5 miljoen euro beschikbaar gesteld om hier onderzoek naar te doen, weet Tolboom.
3. Het LTO-convenant Stalbranden wordt overgenomen.
4. Dierenwelzijnsnormen en dierziektebestrijding zijn onderdeel van onze dagelijkse praktijken. Overigens denkt Tolboom

dat dit nu ook al het geval is, maar misschien moet het beter inzichtelijk worden gemaakt, of de lat wat hoger worden gelegd. Opnieuw: hoe dit invulling krijgt, moet nog besproken worden.

5. De geitenzuivelketen sluit zich bij voorkeur aan bij een bestaande gedragscode, zoals die waar LTO aan werkt. Tolboom stelt dat hier, gezien een aantal recente (vermeende) fraudezaken behoefte aan is. "Met zo'n code kun je rommelaars aanspreken op hun gedrag. En vooral: je kunt naar buiten toe uitstralen waar je voor staat." ✓

Gezond en vertrouwen

De kern van de ketenvisie is dat er groeiende vraag is naar geitenzuivel en dat het zonde zou zijn om daar geen invulling aan te geven. De missie van de Nederlandse geitenhouderij die daarbij hoort, is dat de sector zorgt voor gezonde mensen, gezonde dieren, gezonde producten en een gezonde omgeving. Daar vloeit uit voort dat de toekomst van de geitenketen om twee zaken draait: gezondheid en vertrouwen. Dit komt in alle actiepunten die uit de ketenvisie voortkomen terug.

Foto's: Wilma Wolters